

Bilag C

Dato 09-01-2026

Sagsbehandler Nanna Lauridsen

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 9243 2117

Sagsnr. 1-50-71-21-23

Side 1

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 3f, 3g Albæk Gde., Havnstrup og 21d Snebjerg By, Snebjerg i Herning Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² vurdere om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af, om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område, væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/1/2017 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofvindning efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er N225 bestående af habitatområde H249 Ovstrup Hede med Røjen Bæk. Natura 2000-området er beliggende ca. 12 km nord for det ansøgte areal.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel³.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 249		
Naturtyper:	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Grøn kølleguldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Odder (1355)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Tidvis våd eng (6410), rigkær (7230) og grøn kølleguldsmed er ikke til stede i habitatområde H249. De nævnte naturtyper og arten gennemgås derfor ikke yderligere.

Natura 2000-området er, jf. Natura 2000-planen og seneste basisanalyse (2022-2027), specielt udpeget for at beskytte de store forekomster af tør- og våd hede, samt vandløb med bæklampret og odder³. Området domineres af et stort hedelandskab med spredte plantageområder.

Områdets våde naturtyper kan være følsomme over for ændringer i vandstanden. Indvindingsområdet ligger ikke i nærheden af vandløb eller søer, som har direkte hydraulisk sammenhæng med Natura 2000-området. Nærmeste vandløb (Skibbild Sønderbæk) er 900 m nord for det ansøgte areal.

Etablering af en grundvandsfødt sø til vådsortering vil som regel medføre en lille, midlertidig sænkning af grundvandsstanden i nærområdet. Praktisk erfaring fra aktive råstofgrave viser, at sænkningen umiddelbart ved gravesøen ikke er større end 20 cm, og at sænkningen ikke kan måles mere end 300 m fra gravesøen. Påvirkningerne optræder inden for en meget kortvarig periode og er mindre end magasinets naturlige variation. Dette bekræftes af monitoring og undersøgelser som Region Midtjylland har foretaget sammen med de øvrige regioner, afrapporteret i for eksempel "Monitorering af vandstand ved Store Rosenbusk Grusgrav"⁴,

³ Natura 2000-planlægning 2022-2027 (mst.dk)

⁴ Monitorering af vandstand ved Store Rosenbusk Grusgrav, Region Hovedstaden, 2015

"Analyse af pejledata, Lille Hjøllund 2022"⁵ og "Miljøpåvirkning fra indvinding af vand til grusvask"⁶.

Der er ingen registreringer af bæklampret indenfor en radius af 10 km af indvindingsarealet på hverken Naturbasen.dk eller Arter.dk. Nærmeste odder-registrering er 1,5 km øst for det ansøgte areal (Arter.dk). Nærmeste registrering af grøn kølleguldsmed er 8,2 km nordøst for det ansøgte areal. Det ansøgte areal er dyrkede marker. Der er ingen egnede levesteder for odder, grøn kølleguldsmed eller bæklampret inden for det ansøgte areal. Som redegjort for ovenfor kan projektet ydermere ikke påvirke våde naturtyper, der er i hydrologisk forbindelse med Natura 2000-området. Region Midtjylland vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke kan påvirke udpegningsarternes levesteder inden for Natura 2000-området. Da odder og grøn kølleguldsmed ydermere er bilag IV-arter, er disse også beskyttet uden for Natura 2000-området. Derfor er disse gennemgået i afsnit C.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger eller udpegningsgrundlag væsentligt. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af påvirkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

⁵ Analyse af pejledata, Lille Hjøllund, SWECO, 2022

⁶ Teknisk notat, Miljøpåvirkning fra indvinding af vand til grusvask, Grontmij, 2011

C. Bilag IV-artsvurdering

Baseret på "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"⁷ samt NOVANAs artsregistreringer⁸ er det sandsynligt, at følgende arter kan forekomme i projektområdet: odder, bæver, spidssnudet frø, stor vandsalamander, løgfrø, markfirben, grøn kølleguldsmed, grøn mosaikguldsmed samt flere arter af flagermus.

Region Midtjylland har foretaget opslag på Naturdata⁹, Arter.dk¹⁰ og Naturbasen.dk¹¹:

- Den nærmeste observerede odder er 1,5 km øst fra indvindingsarealet.
- Den nærmeste observerede bæver er 4,2 km øst fra indvindingsarealet, i Gødstrup Sø og ca. 3,6 km nordøst i et naturområde (sø og eng).
- Markfirben er registreret 7,5 km syd for indvindingsarealet.
- Nærmeste registrering af flagermus (art ubestemt) er 1,3 km nord fra det ansøgte areal, i en fredskov.
- Der er ingen registreringer af stor vandsalamander på hverken Naturbasen eller Arter.dk indenfor en radius af 10 km.
- Spidssnudet frø er registreret 1,1 km sydvest og 1,5 km øst for projektområdet.
- Løgfrø er registreret 7 km nord for projektet.
- Grøn kølleguldsmed er registreret 5,7 km nord for projektet.
- Grøn mosaikguldsmed er registreret 5 km øst for projektet.

Det ansøgte areal består af intensivt dyrket landbrugsjord (kartoffelmark), som er afgrænset af smalle læhegn mod syd og øst og af fredskov mod nord. Nærområdet består også af landbrugsjord med spredt bebyggelse, læhegn, mindre skovområder og enkelte søer.

Odder

Odderens yngle- og rastesteder omfatter uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode muligheder for skjul i form af vegetation. Der er ingen af disse egnede områder indenfor eller i umiddelbar nærhed af projektarealet.

Bæver

Bæverens yngle- og rastesteder omfatter alle slags ferskvandssystemer, men den foretrækker generelt små til

⁷ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Aarhus Universitet, DCE, Videnskabelig rapport nr. 520

⁸ NOVANA Arter (au.dk)

⁹ Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljoeportal.dk), opslag i februar 2024 og juli 2025

¹⁰ Arter.dk - Fundsøgning, opslag i februar 2024 og juli 2025

¹¹ Naturbasen.dk - Fundsøgning (licens G03/2021), opslag i februar 2024 og juli 2025

mellemstore vandløb med bevoksning langs kanten og roligt overfladevand. Der er ingen af disse egnede områder indenfor eller i umiddelbar nærhed af projektarealet.

Markfirben

Markfirben ses oftest på steder med løs sandet jord, f.eks. på vej- og jernbaneskråninger over det meste af landet. De går i hi fra september i gange, de graver i sydvendte skråninger. Der er ingen af disse egnede områder indenfor eller i umiddelbar nærhed af projektarealet.

Flagermus

Flagermus er primært tilknyttet skovområder med ældre løvtræer eller ældre huse/bygninger, som indeholder hulheder, hulrum eller sprækker. Der er ingen levestedsstrukturer for flagermus i form af træer eller bygninger inden for projektområdet, og projektet involverer i øvrigt ikke fældning af træer eller nedlæggelse af bygninger.

Padder (stor vandsalamander, spidssnudet frø og løgfrø)

Løgfrø lever i tilknytning til vandhuller, der er lysåbne og lavvandet med rent vand. De fortrækker sandet, løs jord, der ikke er intensivt dyrket, og de vandrer sjældent længere end 500 m fra vandhuller.

Stor vandsalamander lever på land en stor del af året, mest i skove og haver nær vandhuller, hvor den yngler. Den er mest aktiv om natten og gemmer sig om dagen i huller i jorden, under grene eller lignende. Den går i vinterdvale på land fra oktober til marts/april.

Spidssnudet frø lever i tilknytning til vandhuller, gerne sure, næringsfattige vandhuller uden fisk og med en lav bredzone, og som indgår i sammenhængende natur (eng og moser). Uden for yngletiden (omkring april) lever de voksne frøer på land i nærheden af vandhullerne og i oktober til marts går de i dvale.

Der er ingen af disse egnede yngle- eller rasteområder inden for det ansøgte areal. Omkring det ansøgte areal er der to § 3-søer samt en ikke-registreret sø, som potentielt kan udgøre yngle- eller rasteområde for arterne.

Region Midtjylland har derfor besigtiget de tre søer den 14. marts 2024 for at vurdere om de kan være egnede yngle- og rasteområde for padder. Det ansøgte areal og de tre søer blev besigtiget til fods. Det ansøgte areal og de besigtigede søer fremgår af nedenstående kortudsnit (billede 1).

De tre besigtigede søer er:

- Sø 1: § 3-beskyttet, ligger på matr.nr. 3a Albæk Gde., Havnstrup 200 m vest for det ansøgte areal.
- Sø 2: ikke § 3-registreret, ligger på matr.nr. 1go Albæk Gde., Havnstrup 60 m vest for det ansøgte areal, ca. aftegning er vist på kortudsnittet nedenfor.
- Sø 3: § 3-beskyttet, ligger på matr.nr. 3f Albæk Gde., Havnstrup 80 m sydøst for det ansøgte areal.

Billede 1. Kortudsnittet viser det ansøgte areal (blåprikket), besigtigede søer (1-3) (grønt omruds) og matrikelskel (sort linje) på luftfoto fra forår 2023.

Det ansøgte areal fremstod med løsjord (billede 2).

Billede 2. Det ansøgte areal d. 14. marts 2024, set fra det sydvestlige hjørne i retning mod nordøst.

Billede 3. Tætbevokset § 3-sø (sø 1) sydvest for projektområdet d. 14. marts 2024.

Sø 1 sydvest for det ansøgte areal (se billede 3) fremstod meget tilgroet, med skygge og rent vand. På grund af tilgroningen, og søens placering i et intensivt dyrket agerlandskab i øvrigt, vurderer regionen, at søen er for overskygget til at udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for nogen af paddearterne.

Regionen blev opmærksom på sø 2 sydvest for det ansøgte areal i forbindelse med besigtigelserne af de to § 3-søer, da søen ikke fremgår på flyfotos. Regionen vurderer, at der er tale om en midlertidig oversvømmelse af arealet, som respons på store regnmængder i sidste halvår af 2023 og første kvartal af 2024. Arealet fremstod tilgroet og med stejle skrænter (billede 4). På grund af tilgroningen, skrænterne og mangel på egnet vegetation, samt

søens placering i et intensivt dyrket agerlandskab i øvrigt, vurderer regionen, at søen ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for nogen af paddearterne.

Billede 4. Bevokset sø (sø 2) sydvest for projektområdet 14. marts 2024.

Sø 3 sydøst for det ansøgte areal (se billede 5), fremstår bevokset, med delvis sol, rent vand og stejle skrænter.

Billede 5. Bevokset § 3-sø (sø 3) sydøst for projektområdet 14. marts 2024.

Baseret på observationer og analyser af flyfotos fra foråret 2023, fremstår sø nr. 3 delvis overskygget, hvilket bidrager til vurderingen af, at den ikke er direkte egnet som yngle- eller rasteområde for padder (se billede 6).

Billede 6: Flyfoto af sø 3 fra den 7. april 2023.

Skulle det mod forventning vise sig, at en af søerne alligevel fungerer som habitat for arter på habitatdirektivets bilag IV, vurderer regionen, at råstofindvindingen ikke vil beskadige eller ødelægge dette område, idet der ikke forekommer indgribende aktiviteter, der kan ændre søens tilstand.

Endvidere er der ikke identificeret egnede levesteder for padder eller andre bilag IV-arter på den nordlige side af det planlagte graveområde, hvilket eliminerer risikoen for en barriereeffekt, der kunne hindre dyrenes naturlige bevægelser.

Som en del af projektets efterbehandlingsplan, vil området blive etableret som et naturområde med næringsfattig jord. Dette tiltag vil øge potentialet for biodiversitet i området og potentielt skabe nye habitater for padder og andre dyrearter.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Region Midtjylland, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke kan beskadige eller ødelægge egnede yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter inden for eller nær det ansøgte areal. Regionen vurderer også, at det ansøgte projektet ikke kan udgøre en barriereeffekt for vandring mellem potentielle yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.